

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 00 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 00 vin.) — Posamezno številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Sveti in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inšerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 37.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1910.

Leto XXIII.

Kmet in trgovec.

Posebne novice ne povemo, če rečemo, da so draginje krivi največ prekupci. Brez trgovine seveda ne gre sedanje življenje naprej, toda krčem in štacun je na vsak način preveč. Za te posle misli domala vsak, da je sposoben. Nikjer se tudi ložje ne dobi na upanje, kakor tukaj. Neštevilno trgovskih potnikov hodi krog; vsak izkuša spečati čim največ blaga; zato pa ponuja in sili, kar more. Pri tem lovu morajo biti pogoji za kupca vedno lažji. Blago je pri tem vedno slabše in dražje. Ko bi se plačali samo resnični stroški za blago in bi pri tem proizvajalec še pošteno zaslužil, bi bilo neprimerno cenejše. Tisti stroški, ki jih dela samo medsebojno tekmovanje, so nepotrebni; po krivici se v njih silijo grošiti iz drobnih mošnjčkov.

O tem pa ne maramo danes pisati. Naš namen je samo povedati, kaj manjka v trgovini z ozirom na našega kmeta. In tu pravimo: Če hoče trgovina biti res domača, in če hoče, da jo bomo imeli v čisljih, se mora tudi za dom brigati in ozirati na domače blago. Nečemo, da bi nam ušla kaka pretrda beseda, ki bi morda koga razžalila. Zato pa rajše prepíšemo, kar je bilo pisano leta 1908 v švicarskem Kmečkem listu. Tam se sicer govori le o Švici in ondotnem kmetu, toda prav lahko se dotične besede prenesejo tudi na naša tla, in razumejo o naših razmerah. Tako-le se bere v navedenem listu:

»Trgovec, kakršen je pri nas, preplavlja deželo s cenimi turškimi, grškimi, laškimi, španskimi, algerskimi in dr. vini in se ne zmeni za veliko škodo, ki jo ima zavoljo tega domače vino, da le dobi kupcev. Suha jabolka dovaža iz Kalifornije in suhe češplje iz Bosne in

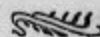
je s tem domala uničil domačo obrt, ki se je pečala s sušenjem sadja. Iz Amerike vlači suho meso, klobase in razne mesne konzerve in z Ogrskega salo v našo deželo, če ima pri tem dobiček. Oškodovani kmet mora biti pa še zadovoljen, če se tuje klobase ne prodajajo pod imenom domačega blaga. Če je laško surovo maslo časih nekoliko ceneje, nego ga morejo dati domače mlekarnice z ozirom na mlečne cene, se naenkrat brez skrbi za težavne razmere ljubega kmeta uvaža vse polno laškega surovega masla. Iz mleka, ki je iz njega Lah napravil surovo maslo, se v tovarnah v Lodi, Casalpresterlengo, Cremona, Soresina itd. posneto mleko ne pokrmi, marveč iz njega se dela ne suhi, marveč margarinov sir v ogromnih množinah. Če ima naš trgovec kupcev, navleče tega blaga v našo deželo in domači sirar bi moral biti pravzaprav že vesel, če se ta sir res pod imenom margarinski sir prodaja.«

Ali se ne godi pri nas prav enako pri vinu, sadju, maslu, siru in sploh pri vseh kmečkih pridelkih? Lahko je seveda reči, da pri nas kmetijstvo, vinarstvo, mlekarstvo, sadjarstvo še ni razvito, da ne znajo naši ljudje tako delati kakor drugod, toda ta ugovor je jalov. Kdo bo pa vtikal denar v kako reč in si nabavljal najnovejše stroje in skrbel za umne kleti in shrambe, če ne more prodati svojega pridelka za primerno ceno? Kje je pa kak trgovec, ki bi se res potrudil, da bi domačemu blagu iskal trgov? Imel bi pač začetkom le skromne dobičke; čakati bi moral, da bi se reč razvila. Tega pa ne mara in zato se obrne tja, kjer je vse zanj priročno uravnano ter uvaža tuje blago v domovino, iz katere bi ravno to ob pametni uredbi sami lahko izvažali in pri tem kmetje in trgovci zaslužili lepe denarje.

Najlepši zgled za to je naše mlekarstvo. Sira in tudi surovega masla se je v našo deželo uvažalo vse polno; sira se tudi še zdaj. Ali so trgovci pomagali mlekarstvu na noge? Kaj še! Pod vodstvom nesebičnih prijateljev so kmetje z lastno močjo jeli snovati mlekarnice, izdelovati surovo maslo in sir. Mlekarnice so si morale same iskati trgov ob silnih težavah; in zato, da bi šla ta reč lažje, so si ustanovili mlekarske zveze. S trgovci bi to ne bilo šlo; in kjer so mlekarnice navezane na trgovce, da jim prodajajo blago, se jim vedno slabo godi.

Nekaj podobnega je tudi z vinom. Kdo se je pa pobrigal za našega revnega vinogradnika, ko je lani ob polnih sodih zastoj čakal in gledal, kam bo vino prodal. Da se ga je le iznebil, ga je dal za vsako ceno, da ni dobil niti svojih stroškov povrnjenih. Letos je letina slabša; vino je poskočilo v cenil. Kmet ga bo pridelal le malo; po svetu bodo kričali, da odira. Tudi tukaj velja samo eno načelo, ki vodi v boljše čase, samo eno zdravilo za krvaveče rane kmečkega stanu: Tudi za vino mora postati vinogradnik sam trgovec, kakor pri mleku.

Ravno tako je s sadjem, žitom in drugimi kmečkimi pridelki, pa tudi z živino. Trgovino tega, kar priredi in pridelava, mora dobiti kmet v roke, potem bo trgovina res domača in kmetu v korist. En sam pač tega ne zmore; s skupnimi, združenimi močmi, po drugih, se pa dá vse to doseči. Šele potem bo tudi kmetijstvo pri nas tako napredovalo, kakor je treba, da bomo res izrabili lepo zemljo, ki nam jo je Bog dal.

Volilni boj v novomeško-črnomaljskem okraju.

Metliška okolica za Vseslovensko L. S. Kandidat V. L. S. je priredil v volilnem okraju doslej shode v Šmihelu, Beli Cerkvi, St. Petru, Stopičah, Semiču, Črnomlju, Dragatušu, na Vinici in v Mirni peči. Na vseh shodih je ljudstvo izreklo zaupanje naši stranki in za kandidaturo deželnega odbornika Jarca. Zadnjo nedeljo pa sta bila shoda v Metliki in Radovici. Dasi je nasproti kandidat Engelbert Gangl po rodu Metličan, se je pokazalo po teh shodih, da ostane Metliška — kakor je bila doslej — zvesta V. L. S. — V **Metliki** je bil shod po rani maši v dvorani kmetijskega društva. Predsedoval mu je in ga otvoril dežel. poslanec Matjašič. Živahno pozdravljen je kandidat Evgen Jarc v poldrugournem govoru ovrgele vse laži nasprotnikov in obrazložil delovanje naše stranke doma in na Dunaju. Iz njegovega govora povzamemo glavne točke. **Ljubezen do bližnjega in laži nasprotnikov.** Nasprotniki govore po shodih vedno o ljubezni do bližnjega, pa so popolnoma pozabili, da se mora ljubezen kazati v dejanju in da obstoji tudi božja zapoved, ki pravi: ne kradi — ne blaga, ne časti, ne dobrega imena svojemu bližnjemu. Nasprotniki uganjajo hinavščino in lažejo o kandidatu V. L. S. in o stranki sami, kjer in kolikor morejo. — **Kdo je postavil kandidata?** Nasprotniki trdijo, da so me postavili za kandidata v Ljubljani in nihče ni prašal ljudstva. Resnica pa je, da sem se branil prvotno kandidature in šele, ko so se izrekli zame zaupniki novomeškega okraja in Kmečka zveza za Belo Krajino sem sprejel kandidaturo. **Izjavljam pa danes: če najdete sposobnega, krščanskega moža naših načel — kmeta, se mu takoj umaknem in bom zanj agitiral, kakor bi delal zase.** Sicer pa nisem tujec, ker sem rojen Novomeščan in sin starišev, ki so bili kmečkega rodu. Nasprotno je pa res, da je protikandidat Gangl sam se ponudil za kandidata in je liberalna stranka še le pozneje vprašala zaupnike. — **Delo v državnem zboru.** Naših poslancev še nikdar ni židovsko-nemško časopisje tako sovražilo, kakor jih danes. Bolj ko jih napada, tem bolj kaže to, da je njihova politika dobra in bati bi se morali, ko bi jih hvalilo. Zal, da je med liberalnimi poslanci več političnih kramarskih duš (Ploj! Hribar!), ki spletkarijo proti našim poslanecem, se ponujajo vladi, ki bi ji takoj prodali slovenski narod za skledo leče. — **Belokranjska železnica.** Nasprotniki trdijo, da je belokranjska železnica padla v vodo. Da se ni gradila doslej, je kriv finančni minister Bilinski, ki je porabil za to določen denar v vojne namene za časa, ko se je priklopila Bosna naši državi. Naši poslanci so napadli Bilinskega in ga skušali vreči. Da se jim to ni posrečilo, so krivi Hribar, Ploj in njih prijatelji, ki so se odtegnili

odločilnemu glasovanju. In zakaj? Samo zato, ker je dobil Hribar mastno pečenko za Ljubljano v obliki 900.000 K, ki jih je odpisal finanč. minister ljubljanskemu mestu. In ti izdajalci si sploh šepajo stopiti pred belokranjsko ljudstvo! Sicer pa se mora železnica zgraditi, ker velja postava z dne 30. decembra 1907, potrjena in podpisana od cesarja. Da ovržemo vse hujskajoče govorce, sva šla z našim deželnim glavarjem na Dunaj in tam od železniškega ministra izvedela sledeče: minister Wrba je izjavil, da stoji odločno na stališču, ki ga je zavzel že po Veliki noči v državnem zboru, da bo namreč storil vse, da se čimprej začne z delom. Reklo se nama je, da morajo biti do konca septembra gotovi podrobni načrti; še pred zimo se ima vršiti politični obhod, potem se pripravijo vse za razpis, ki se izvrši še pred spomladjo. Upati je, da se bo začelo z delom meseca majnika ali junija. To je resnica in nič drugega! Kar pišejo in govore liberalci, je laž in hujskanje! — **Vojaška bremena.** Gangl je zahteval na Suhorju, da se naj vpelje dveletna vojaška služba in dopusti ob košnji. Glede dopustov so mu že na shodu odgovorili kmetje, da to ni nič novega in njihovi sinovi že sedaj lahko pridejo ob košnji domov. Kar se tiče dveletne vojaške službe, so se naši poslanci potegovali zanjo, vojni minister je tudi zanjo, treba bo samo dobiti denarja, ki ga bo treba šteti, če se vpelje. — **Davčna bremena.** Gangl zahteva, da je treba premožnejše bolj obremeniti. Naša stranka in večina državnega zbora je že davno za to. Finančni minister je sam predložil načrt, da se male hiše oproste hišno-razrednega davka, da se zviša osebna dohodnina v višjih stopinjah. Ravno tako je gotovo, da se bo zvišala pristojbina od velikih dedščin. Gangl odpira odprta vrata in nehote hvali, za kar delajo naši poslanci. — **Vinski davki.** Eden liberalnih prvakov je govoril v Črnomlju o nameravanem vinskem davku. Pozabil pa je povedati, da je že protestiral proti temu davku naš deželni zbor na predlog poslanca Matjašiča. Zamolčal je pa tudi, da je pisal »Slovenski Narod« lansko leto, da povzroča naše pošteno vino »raka« v želodcu. In ti ljudje si sploh upajo postaviti kandidata v Beli Krajini! Letos bodo pač dobili ljubljanski liberalci raka, ako bodo vsled slabše letine pili ponarejeno židovsko vino! — **Za živinoreje.** Da se povzdigne najgotovjši vir kmetovih dohodkov, so naši poslanci v zvezi s kmečkim poslanci drugih dežel dosegli, da je dovolil državni zbor veliko svoto za povzdigo živinoreje. Od te svote pride za letos na Kranjsko 133.000 kron. S tem, kar bo dala dežela, bo to nad 200.000 kron. Treba pa je, da začno tudi dolenjski kmetje bolj pridno snovati živinorejske zadruge, da bodo tudi oni deležni državnih in deželnih podpor. — **Brezobrestna posojila.** Ker je več

z ozirom na slabo vinsko letino radi izterjavanja brezobrestnih posojil vinogradnikom, bom storil to v prvi seji deželnega odbora in sem prepričan, da bo moj predlog sprejet. — Ostali del govora prinesemo še prihodnjič. — V **Radovici** je hotel imeti shod gosp. Gangl. Ko je pod cerkvijo s svojo metliško gardo čakal ljudi, pride kandidat S. L. S., združi mahoma vse ljudstvo okolu sebe in vrli domači župan, izvoljen za predsednika, otvori shod. Kandidatura je bila soglasno sprejeta. Po govoru prof. Jarca se oglasi za besedo g. Gangl. Ljudstvo je nekaj časa poslušalo, potem pa nezadovoljno obrnilo hrbet, predsednik je moral zaključiti shod. Po shodu je zbral g. Gangl nekaj radovednežev pod cerkvenim zidom in govoril, kar je že znano iz »Narodovih« poročil o drugih shodih. Bilo je pravzaprav prerakanje v veliko zabavo radoviških žen, ki so ga poslušale z velikim zanimanjem. Zabava je bila vrlo kratkočasna. G. Gangl pravi, da je prva Kristusova zapoved: ljubi svojega bližnjega! Ne, to je druga; prva je: ljubi Boga — poduči nekdo gospoda kandidata. Ko je razlagal, da treba sejati v srca zavest enakosti, vsi smo enakovredni, ga povpraša kmečki posestnik: Kaj pa ono: »liberalcem groš, klerikalcem knof«? Zadrega. Seveda se je ščeperil tudi g. Makar, ki naj bi se raje brigal za kmetijsko podružnico in svoje trtje, kjer ima dosti posla. Kandidature liberalci niso dali na glasovanje. Možno je bilo devetnajst, izvzemši mlade fante in liberalne spremljevalce kandidatove. Vrhu tega so bili skoro sami naši, ki so nestrpnost opominjali gubernika, da je čas za kosilo. — **Gangla zloablajo liberalni mladini,** zgago mu pa delajo še surovosti kakega Makarja ali hujskarije »nerodnega« prof. Juga. Ljudstvo pa trdno drži z V. L. S., to uvidi menda tudi g. Gangl.

× × ×

V nedeljo, 18. septembra priredi kandidat S. L. S., deželni odbornik Evgen Jarc volivna shoda, dopoldne v Adlešičih, po večernicah pa na Preloki.

V nedeljo, 25. septembra pa bodo volivni shodi v Toplicah, v Brusnicah in v Orehovici. Ako se kaj izpremeni, se bo volivcem pravočasno naznanilo.

Dolenjski kmetje! Pridite vsi na naše volivne shode in prepričajte se sami o našem delu in o lažeh nasprotnikov.

Zaupniki S. L. S.! Agitirajte že danes med ljudstvom za našega kandidata, da bo naša zmaga sijajna in poraz nasprotnikov sramoten!

× × ×

Na znanje kranjskim vinogradnikom! Deželni odbor je sklenil v seji dne 12. septembra, da se takoj za letos ustavi izterjavanje zapadlih obrokov deželnega brezobrestnega posojila za obnovitev vinogradov in da se naprosi c. kr. vlada, da ukrene isto glede državnega posojila.

Političen pregled

PRELUDIJE PRED JESENSKIM ZASEDANJEM DRŽAVNEGA ZBORA.

Vladne, mastno plačane sirene so namerile svoje zapeljive pozavne, fagote, trobente, flavte, klarinete in kakor se že imenuje vsi podobno v vladno večino vabeči instrumenti in za sedanje Slovanom in zlasti nam Slovincem skrajno sovražno in nas zati-rajočo vlado vdinjani listi, glasila in trobila vladnih strank, ki so s sedanjim »mogočnim« Bienerthom vred tako »močne« in »trdne«, da jih zavest, da jim stopi v jesenskem državnozbor-skem zasedanju zopet na njene krivične prste z novo energijo in silo krepka slovanska opozicija, njen najstrašnejši »bav-bav« Slovanska Jednota«, potiska in sili v roko na eni strani najgrje in najnečednejše spletke in laži zoper »Slovansko Jednoto« in njene voditelje. Zlasti zoper ženijalnega našega dr. Šusteršiča se je zagnala židinja »Preša« prejšnji teden v posebnem članku. Dobro je povdarjalo glasilo naše ljudske stranke, da rovarijo »Preša« in njeni pomočniki proti njemu le iz golega strahu in pa zavisti, ker nimajo judje in Nemci nobenega Šusteršiča. Veliko napornega, a upajmo tudi brezuspešnega dela si napravljajo judovski vladni intrigantje, da bi mogli kako razbiti »Slovansko Jednoto«. Ker se jim ne posreči izpodkopati ugleda med poštenimi slovanskimi, zlasti češkimi zavezniki, pa ubirajo vladne sirene druge strune. Čehe hvalijo kot kulturno visoko stoječi narod, ki nima s kulturno nizkostoječimi Slovenci nobenih skupnih interesov. In radi Slovencev naj bi imeli Čehi škodo, radi Slovencev in njih malopomembnega prijateljstva naj žrtvujejo Čehi celo vrsto raznih ugodnosti, ki bi jih lahko dosegli, če opuste »slovansko« politiko in začno delati le svojo »češko« politiko. Da bi pa bil uspeh židinega prilizovanja in zapeljevanja in ščuvanja zoper Slovence popolnejši, je pa vzela židinja »Preša« v roko svinčnik in preračunila, kaj in kdo pa so ti Slovenci, radi katerih morajo radi njih opozicije imeti drugi narodi škodo in zlasti Čehi prenašati »vodstvo« Slovencev. Zračunala je, da tvorijo Slovenci v Avstriji eno boro samo tridesetinko prebivalstva avstrijskega, ter nato vprašuje, kako more ostalih 29 tridesetink avstrijskega prebivalstva trpeti, da bi ta neznatna koda Slovencev ovirala delo v državnem zboru in s tem škodovala večini avstrijskega prebivalstva. Za koristi Slovanov tako nesebično skrbeča židinja nato daje Čehom očetovske nauke, češ, če hočete vi Čehi, da boste imeli res kaj prave koristi, pustite zvezo s Slovenci, pridružite se Nemcem, ki vedno tako »skrbe« za interese češkega naroda, potem bo vse prav, in Slovenci ne bodo

potem v državnem zboru nič več mogli z opozicijo in obstrukcijo z vašo lastno pomočjo škodovati Nemcem in vam samim! Pa naj še kdo reče, če nam teta židinja ne želi res najboljšega! — No, pa šalo stran! Iz tega, da smo to podrobnejše podali našim cenjenim bravcem »Domoljuba«, naj bo razvidno za vsakega, kako bi rada sedanja, nam Slovincem in Slovanom sploh krivična vlada razbila na vsak način in z vsakim kakoršnimkoli že sredstvom njenemu nadaljnemu življenju tako silno nevarno in grozečo slovansko opozicijo, da bi se ona okrepila zlasti s pomočjo Čehov in tako še naprej mogla nas obsipati z nadaljnimi krivicami in sovražnostmi! S tako pošteno vlado se more bratiti in bratiti med Slovenci res le za svoj žep se potegujoči liberalni agent ali lakajski hofrat!

DEŽELNI ZBORI.

Češki deželni zbor. Vlada bi rada sklicala češki deželni zbor, ki ne more delovati radi nemške obstrukcije že dokaj časa sem, in je radi tega prišla ta najbogatejša avstrijska dežela radi pomanjkanja novih virov dohodkov skoraj do denarnega poloma, kajti deželne blagajne so prazne in finačni referent hoče iti v »pokoje«. Kakor vsako leto, se tudi že letos nekaj dni vrše takozvane »konference«, pogajanja v svrhu sklicanja češkega deželnega zbora. Pogajanja vodi s češkimi, nemškimi in veleposestniškimi poslanci ministrski predsednik sam. Pa veliko ni upanja, da bi se končno mogle urediti razmere na Češkem, ker, če so se enkrat domesnili in zedinili, da se naj skliče deželni zbor, pa stavijo češki Nemci zopet za Čehe nesprejemljive zahteve, in ker jih Čehi ne morejo dopustiti, završe Nemci z obstrukcijo in deželni zbor ne more delovati. To čudno, nerazumljivo ravnanje Nemcev vzbuja že opravičen sum da nimajo Nemci na Češkem kot ljudstvo prav nič ali premalo zanimanja o delovanju češkega deželnega zbora, njih poslanci pa še manj veselja do dela v češkem deželnem zboru ter zadržujejo s svojo trmo vsak sporazum med Čehi in Nemci samo zato, ker Nemci sami le predobro vedo, da bi takoj, ko bi se enkrat dosegel narodni sporazum med Čehi in Nemci, zginil v češkem deželnem zboru tudi njihov vpliv in pomen na Češkem. Ker pa to napeto razmerje med Čehi in Nemci na Češkem zelo slabo vpliva na razmerje v državnem zboru, je že samo radi tega želeli, da se razmere na Češkem vendar že enkrat uravnajo in primerno uredi. Parlamentarni krogi sodijo, da bo državni zbor razpuščen, če ostanejo pogajanja za delozmožnost češkega deželnega zbora brezuspešna.

Kranjski deželni zbor bo sklican najbrže šele drugi teden v oktobru. Štajerski bo sklican, kakor se govori, že 20. kimovca, lahko pa, da tudi šele pozneje, ker se mora prej namestnik grof Klari posvetovati s strankami o delozmožnosti štajerskega deželnega zbora.

Kakor znano, so nemški poslanci v zadnjem zasedanju kratkomalo odklonili vse upravičene slovenske zahteve in tako tirali slovensko manjšino v obstrukcijo.

»MOČNA ZAVEZA« MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Zadnjič smo poročali o vajah laške mornarice v Jadranskem morju in o sestanku laškega zunanjega ministra z našim zunanjim ministrom. Da bo prava slika laške naše dobre sosedice »zaveznice« jasnejša, dodajmo še nekaj s kopnega! Mislim namreč poročati še o laških vojaških razmerah ob avstrijski meji. Laška vojna uprava je v kratkem času navalila zlasti konjenišva ob naši meji, v Vidmu in Vičenci ustanovila štab in več poveljstev, tako da je laško ojačenje vojaštva ob naši meji daleko pred našim. Laška zvesta zaveznica nas gotovo misli zvesto čuvati pred nekom ali kaj?!

TURŠKA IN BOLGARSKA.

Vsa znamenja kažejo, da se na Balkanu pripravljajo nekaj, kar že bo. Turčija se neprenehoma oborožuje, na severu proti Bolgariji, na jugu proti Grkom. Proti Bolgariji se zato, češ, da ima v rokah dokaze, da bo Bolgarska v slučaju, da nastane vojska med Grško in Turško, podpirala Grško. V nekaj dneh bo že stalo ob mejah obeh držav dvestotisoč turških vojakov, pripravljenih za vojsko. Sicer skriva Turčija svoje prave namene in pravi, da se vrše te priprave le v svrhu vojaških vaj. Pa nekaj več mora že tčati za vso to pretvezo!

K SLAVNOSTIM V ČRNI GORI

moramo poročati še o nadaljnih za »mladega« kralja veselih in ugodnih dogodkih. Dne 3. t. m. je sprejel kralj Nikita ruski maršalski štab z vsemi slovesnostmi. Veliki ruski knez Nikolaj Nikolajevič je izročil kralju krasno izdelano, zlato, z biseri posejano maršalsko palico v znak, da ga je imenoval ruski car maršalom ruske vojske. Kraj Nikolaj se je ginjeno zahvalil, češ, da to odlikovanje ni namenjeno le samo njemu, temveč junaškim Črnogorcem kot narodu sploh, s katerim ga deli. Saj skupno s Črnogorci je delil slovansko idejo in prijateljstvo z Rusijo. Nato so slovesno vložili temeljni kamen katedrali, ki jo hoče sezidati car na svoj račun. Konec novembra ali pa nekaj pozneje se namerava iti črnogorski kraljevski par zahvalit carju osebno za odlikovanje.

Z DRUZI,

o katerih smo že poročali v »Domoljubu«, se je začel, kakor se poroča, dne 5. t. m. prvi spopad turških vojakov in oddelkom družskih vstašev. Ta oddelk Druzov je bil deloma ubit, deloma pa zajet.

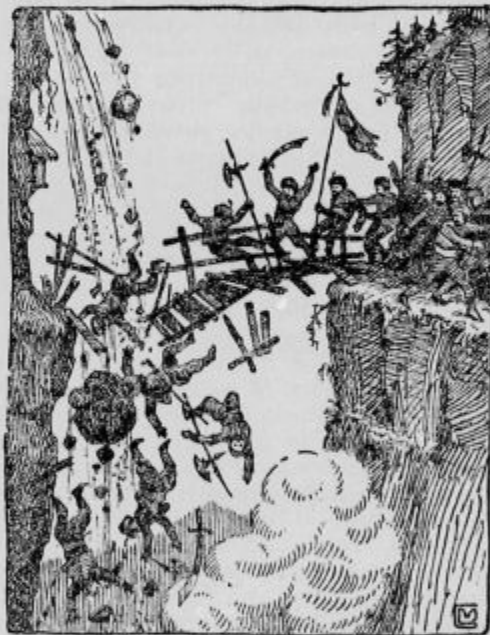
LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran.
(Dalje.)

»Kakor rečeno,« je začel hlapec pripovedovati obširno, »sedel sem na drevesu in se oziral okrog sebe; ko sem opazil ogenj v Bregarjevi hiši, sem hotel naglo splezati z drevesa in klicati na pomoč; tedaj pa se je začela naenkrat pomikati po travniku sèm — dolga, črna črta; nekaterikrat mi je prišel na uho žvenket sabelj in mečev. — »Jezus, Marija, sovražniki gredo — to so Turki!« sem si mislil sam pri sebi, in res, nisem se motil. Ko so sovražniki opazili ogenj, so namah obstali in sicer ravno pod mojim drevesom. Stvar se jim je zdela sumljiva; zato je njihov poveljnik poslal pet ali šest mož k požaru, ki naj bi skrbno preiskali, če jim ni morda na ta način nastavljena past, ki bi jih tirala v gotovo pogubo. Vohuni so odšli in kmalu na to sem zaslišal od tam glasen krik — in potem so privedli ti poslanci s pogorišča — »Črna žena«. Morala je pač biti skrita nekje blizu Bregarjeve hiše. Njen obraz je bil ogljenočrn, oblečena je pa bila v dolg, popolnoma bel plašč. Poveljnik jo je vprašal, kdo da je in kaj hoče tukaj. Tedaj je pa žena bliskoma vrgla svoj plašč na tla, potegnila nekaj črnega z obraza — in iz črne žene je naenkrat postal vojak v popolni turški vojaški opravi. Pa bila je žena, zakaj njen glas jo je razodeval kot tako. Vsega sicer nisem mogel razumeti, kar je povedala, ampak toliko sem si pa zapomnil, da so jo njeni lastni ljudje ukanili in izdali ter da se zato hoče sama zdaj nad njimi maščevati in jih tudi izdati. — Ne morem si misliti drugače, kakor da je bila nora. — Nato je popolnoma prav pripovedovala poveljniku, da je na Špiku neka votlina, v kateri so skrite žene in otroci in katero neprestano stražijo neustrašeni gorjanski bojevnik; povedala je tudi, da imajo tam shranjenega mnogo smodnika in da imajo na vrhu Špika pripravljenega mnogo kamenja, katero bodo jutri valili na graščinske, zoper katere so ravnokar začeli punt. — Zadnje je seveda izmišljeno. — Nadalje je pripovedovala žena, da pelje odtod na Špik steza, ki pa je precej ozka in nevarna, a pripelje nazadnje čez drzno zgrajen lesen mostič tik pred votlino; zdaj ponoči bodo prav lahko in neopaženo prišli čez ta mostič, ker se jih nihče ne bo nadejal. Tako jih bodo presenetili in brez nevarnosti vzeli to skrito gnezdo. — Poveljnik izprva ženi ni mogel kaj verjeti, marveč se je celo bal, da vse to utegne biti le zvišjača, ki bi ga izvabila v gotovo pogubo. Tedaj pa je žena zakričala na vse grlo, da hoče sama iti naprej in jim kazati pot in če ne bo vse tako, kakor jim je poveda-

la, jo smejo vsak trenotek usmrtili... Precej dolgo so se posvetovali in ugrabili, kaj naj store. A glej, zdaj je potegnila čudna postava poveljnika na stran in mu nekaj časa tiho šepetala na uho. — Rad bi bil slišal, kaj mu je povedala tako skrivnostno; toda nisem se smel ganiti, da bi me ne opazili. — Tedaj pa je naenkrat dal poveljnik znamenje za odhod in potem so odšli vsi — popolnoma tiho in skrivnostno — mladi vojak ali bolje rečeno »črna žena« naprej in poleg nje poveljnik. . . . Brž ko je izginil za gričem zadnji turški vojak, sem zdrčal z drevesa hitro kakor veverica in potem tekem skozi gozd proti Špiku kar so me nesle noge. — A bila je slaba pot in zato sem le počasi prišel naprej. Nameraval sem sprožiti s Špika debele kamene, ki naj bi razrušili »mrtvaški mostič«. Toda nisem mogel splezati tako daleč med skalovje, da bi dosegel s kamenjem mostič. Ko sem tako ugibal semintja, kako bi mogel svojim

Gorjanci so pravočasno opazili nevarnost in zato pognali »mrtvaški mostič« v zrak.

najhitreje in najuspešneje pomagati, se je pa že pomikal črni spreved globoko pod menoj proti mostu. Ni mi preostajalo drugo sredstvo, kakor, da sem kričal na vse grlo. Ko so sovražniki zaslišali moje kričanje, so začeli teči, da bi tem hitreje dospeli na most. — Tedaj so pa že opazili sovražnika tudi pred votlino. Grozotno se je oglasil rog in naznanjal, da se bliža sovražnik. Strašno sem bil razburjen ob teh trenutkih, strah me je bilo in par minut se mi je zdelo dolgih kakor cela večnost. — Toda hvala in čast Bogu! Naenkrat se je posvetilo — in zagromelo! Vsa stena se je potresla in kmalu bi bil tudi jaz padel v nižino. Mimo glave mi je sfrčal hitro kakor veter debel kamen in še preden sem se zavedel svoje nevarnosti, je bil že v nižini. — Hvala Bogu! Gorjani so pravočasno opazili nevarnost in zato pognali »mrtvaški mostič«

v zrak. Večina sovražnikov je bila pa že na mostu in zdaj ležijo mrtvi tam spodaj.«

Bregar je sledil z mrzlično napestostjo hlapčevim besedam, zdaj nazdaj se je stresel na vsem životu kakor šiba na vodi in globoko, pa prtajeno vzdihnil. Slednjič pa je zakričal kakor smrtnozadet:

»In tudi Nigana je mrtva! Nesrečna — uboga žena — Nigana! Nigana!«

»Ali si mar poznal »črno ženo«?« ga je radovedno in začudeno vpraševal hlapec.

»Ah, kako naj bi jo poznal?« je odgovoril namesto Bregarja Štefuljček; »grozni dogodek ga je tako razburil, da se ne more več dodobra zavedati. — Pojdi hitro v Bodešče in sosednje vase in pripelji s seboj ljudi kar jih je še doma. Gotovo je še nekaj turških vojakov pod mostom pri življenju, ki pa se zvišajo v strašnih mukah; krščanska ljubezen zahteva, da jih ne smemo pustiti brez pomoči, saj so ljudje. Pa tudi naš v votlini potrebuje gotovo pomoči, ker so morali prestati toliko strahu.«

»iz Bodešič bodo gotovo prišli sami, saj so slišali to strašno gromenje,« je pristavil hlapec in se obenem nezapno ozrl na Bregarja. Ni se dal preslepiti Štefuljčku, marveč je bil popolnoma prepričan, da mora biti tuji vojak v neki zvezi s »črno ženo«.

»Pa bodo prišli s praznimi rokami. Pojdi in povej jim, naj prineso vina in obvez,« ga je silil možek, da bi ga odstranil za nekaj časa.

Hlapec je ubogal in se takoj pripravil za odhod, a poprej se je še enkrat sumljivo ozrl na Franceta. Kakor hitro jima je pa izginil izpred oči, je začel France krčevito prositi Štefuljčka:

»Pojdi, Štefan, pomagaj mi poiskati Nigano — morava jo najti!«

»Brezuspešno bo to delo, France,« mu je žalostno odgovoril Štefuljček. »Nigana, nesrečna Nigana, gotovo ni več med živimi.«

»Ni — več — med — živimi!« je stokal jecljajoč France. — »Nigana! — Nigana! — Toda moram doli — vsaj nekaj moram najti še od nje.«

»Bodi previden, ljubi prijatelj!« ga je prosil možek, »vsekakor so še turški vojaki na poti, zakaj vsi gotovo niso mogli na most; ko so videli tako strašen konec svojih tovarišev, gotovo kar pihajo od jeze in maščevalnosti in zato bi ne bilo prijetno za tistega, ki bi jim prišel v roke.«

»Za Boga! — vedno sama previdnost! Iz same previdnosti in obotavljanja sva prišla prepozno. Zdaj me ne zadržuj več, sam grem — vojak ne pozna strahu.«

»Čakaj, grem s teboj! Bregar, kot bojazljivca ali omahljivca me nisi mogel nikdar spoznati; toda previdnost in pogum sta dve sestri, ki se morata vedno vzajemno podpirati.«

Oba sta tekla hitrih nog proti kraju groze. Ko sta se začela bližati po vedno bolj ozki in nevarni stezi v skalovju in mostiču, je možek naenkrat poteg-

nil Franceta, ki je korakal pred njim, nazaj in zašepetal na uho:

»Čuj, nekdo vpije!«

V naslednjem trenutku sta zaslišala precej blizu glas:

»Stoj! kdo tu?«

»Grahek s Sela,« je odgovoril drug glas.

»Kje so Turki?«

»Večinoma leže mrtvi pod »mrtvaškim mostičem« pod Špikom. Drugi so pa grozno prestrašeni odhiteli nazaj proti Radovljici. Ravno sem stal na straži blizu ceste in sem jih videl, kako so tekli mimo — dvajset mož sem jih naštel, — lahko bi bil tega ali onega udaril z mečem, pa se mi je preveč tresla roka, nekoliko so se mi pa beguni tudi smilili.«

»In kam so šli potem?«

»V Radovljici se bodo gotovo priklopili ostalim svojim četam in potem bodo skupaj šli proti Dolini. Bog nas varuj, strašno bo še tekla kri! Premalo nas je, da bi udarili za njimi. — Od kod pa prihajaš ti?«

»Z Jelovice sem prišel. Ker dolgo nismo nič slišali in nobenega povelja dobili, so mi rekli, naj grem nekoliko pogledat, kaj se godi.«

»Potem pa pojdi zopet nazaj na Jelovico in povej, kaj se je zgodilo. — Zdaj lahko počivajo. Ponoči se ne bo ničesar zgodilo. Sicer pa imamo dobre straže. Če se ganejo graščinski ali če zopet pridejo Turki, bodo takoj začeli goriti kresovi — na to se smete zanesti.«

»Kaj pa bo z ženami in otroki v vo-

tlini »pri slepem Bogu?« strašno vzdihujejo in tarnajo.«

»Tem se ni zgodilo nič žalega, pa tudi nobene nevarnosti ni več zanje. Odkar je zletel most v zrak, ne pride noben sovražnik več na steno. V božjem imenu naj mirno čakajo, da se stvar poleže in razreši, potem jih bomo pa šli iskat. — Toda mudi se mi; lahko noč!«

Poslušaj me, Grahek — gotovo je pod mostom mnogo ranjencev, ki še niso mrtvi, ali naj te pustimo kar tako trpeti?«

»Večina se jih gotovo nič več ne zaveda; posamezni so gotovo še živi, toda ne moremo jim pomagati, ker nimamo ljudi pri rokah. Morda pošljem s Sela pomoč.« (Dalje prihodnjč.)

RAZGLLED PO DOMOVINI

Jeruzalemski romarji so srečno prepluli morje in v sredo pred praznikom došli v pristanišče Jaffo. Na praznik Matere Božje so bili že v Jeruzalemu, kjer se je v nedeljo dne 11. t. m. obhajala nova maša Fr. Šmida iz Ribnega pri Bledu.

Liberalci v pravi luči. Večkrat smo že opozarjali, kako lepo se znajo liberalci izviti iz zadrege. Najkrajša pot je, vzeti pero in napisati v »Slovenski Narod«: Vsega tega se nismo motili, ko so povedali že naprej, da bodo klerikalci krivi tudi Hribarjeve nepotrditve. Kako pač drugače, saj liberalci se zanašajo na kratko pamet svojih pristašev in farhajo v polni zavesti, da jim bodo njihovi pristaši vse verjeli. Kakor vedno, tako so res tudi to pot krivdo radi Hribarjeve nepotrditve zvrčali na S. L. S. Nas ta očitanja niso razburila, ker smo bili na nje pripravljeni. A stvar sama se je obrnila drugače. Za liberalce v najbolj kritičnih dneh je izbruhnil spor med mlado- in staroliberalci. Mladini pa sploh radi izklepetajo kar vedo in tako so tudi pri tem sporu začeli praviti okrog, da so liberalci sami delali na to, naj se postavi drug župan, ko so zvedeli, da vladi Hribar ni preveč všeč. Začelo se je letanje z Dunaja v Ljubljano in zopet nazaj, liberalci so postali vladni podrepani in prosili, da bi vlada potrdila pri morebitni izvolitvi dr. Tavčarja. Štajerski hofrat Ploj, kateremu se poslaniški stolec že itak daje, se je ponudil za mešetarja. Mladini so to mešetarenje spravili na dan, a starini so vsi ogorčeni vložili proti nekemu Ribnikarju tožbo, ker je dolžil dr. Tavčarja in dr. Trillerja, da sta delala proti Hribarjevi potrditvi. Razprava daje Ljubljancem priložnost spoznati liberalce v pravi luči.

Hribar hoče biti župan. Predno se je volil drugi ljubljanski župan, se je po Ljubljani govorilo, da bo izvoljen sicer zopet županom Ivan Hribar, a izvolitve ne bode sprejel, ker ve, da bi ga cesar ne hotel potrditi. Zgodilo se je pa drugače. Hribar je bil izvoljen in je izvolitev tudi sprejel, vsled česar je bil občinski zastop razpuščen. Pri obravnavi dr. Tavčarja in Trillerja proti Ribnikarju se je stvar pojasnila. Odbor liberalne stranke je na predlog Ivana Hribarja samega sklenil, da se Hribar voli, a da se takoj odpove in ne sprejme izvolitve, ker ni upati doseči potrjenja, potem se pa voli za župana dr. Tavčar. To je torej odbor slov. liberalne stranke sklenil na Hribarjev predlog. Hribar je namreč načelnik odbora liberalne stranke. Občinski svetniki so res volili Hribarja za župana. Vse je pričakovalo, da Hribar vstane, se zahvali za izvolitev a obenem pove, da izvolitve pri najboljši volji, če tudi bi jo rad, ne more sprejeti. A Hribarju se je dopadlo drugače. Zahvali se za zvestobo in izjavi v veliko začudenje liberalcev, da izvolitev sprejme. Hribar je torej delal proti svojemu lastnemu predlogu, proti sklepu odbora lastne stranke in z vednostjo, kake posledice bo ta njegov korak imel. Tako je za Ljubljano »velezaslužni« bivši župan Ivan Hribar popolnoma sam kriv, da je vlada razpustila občinski zastop in da vodi občinske posle na magistratu vladni zastopnik deželno - vladni svetnik Lašan. Sporu mladih in starih pa se imamo zahvaliti, da se je ta lepa poteza iz Hribarjevega življenja pred sodnijo javno dokazala.

Liberalci zbegani. Vsled Hribarjevih in Plojevih kolobocij so liberalci vsi zbegani. Ne vedo, kaj bi pisali. Nekaj časa so udrihali po klerikalcih, potem po mladih in zdaj smo radovedni, če

pače lopar na moža, katerega so preje v zvezde povzdigovali na — Hribarja. Zasluži pač. A da odvrnejo pozornost, iščejo drugih potov. Na Koroškem je prišla nemška zveza hranilnic v veliko denarno zadrego in to so si izvolili, da rujejo sedaj proti S. L. S., ki pa nima kakor samoobsebi umevno niti najmanjšega stika z nemškimi podjetji in denarnimi zavodi. Če bi hoteli, bi pač veliko lažje obrnili pozornost na neko liberalno podjetje, v katerem res že poka in pride kmalu čas poloma. Mislimo, da nas liberalci razumejo kaj mislimo, zato jim svetujemo: jezik za zobmi!

Za župnijo Gorje je prezentiran č. g. Matija Mrak, župnik na Bohinjski Beli.

Kranjski deželni zbor bode sklican, kakor poročajo časopisi, še pred 11. oktobrom.

Za župnijo Sv. Križ pri Litiji je prezentiran č. g. Lovro Lah, župnik na Gori pri Idriji.

Častniške sluge nameravajo odpraviti, zato pa bodo zvišali pristojbino za sluga častnikom, da bodo lahko imeli civilne sluge.

Poročil se je g. Jerman Jernej, dežel. rač. oficijal z gdč. Jeglič Ivanko iz Podbrezj.

Umrla je gospa Terezina Povše, soproga gosp. držav. in dežel. poslanca Povšeta. Pogreb je pričal, da uživa rodbina vseobče spoštovanje v Ljubljani.

† Kaplan Anton Šifrar. Rojen je bil pokojni v Sred. Bitnu, župnije Šmartinj pri Kranju leta 1883. in je bil lansko leto posvečen v mašnika. Poslali so ga za kaplana v Senožeče, kjer je služboval eno leto. Začetkom tega mesca je bil z dekretom premeščen iz Senožeč za prefekta v zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. V nedeljo 4. t. m. se je peljal na biciklu v Hrenovice, da se

poslovi od tamošnjih gospodov. Zvečer, ko se je vračal domov, mu pride v temi na nekem klancu blizu Senožec nasproti voz, kateremu se ni mogel več izogniti in je z vso silo priletel v voz, da se je smrtnonevarno poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico, kjer je bil operiran in kjer je v sredo 7. t. m. tudi umrl. Truplo pokojnega so prepeljali v petek v Šmartinj pri Kranju, kjer se je vršil v soboto pogreb. Dasi je bilo vreme precej neugodno, vendar so prihiteli gg. duhovniki iz kranjske dekanije, nekaj tudi iz škofjeloške in postonske dekanije, tako da je rajnega gospoda spremilo k zadnjemu počitku nad 30 duhovnikov in bogoslovcev. Mrtvaški sprevod se je vršil iz župnišča. Krsto rajnega so nosili občinski odborniki. Poslovilni govor je govoril rajnemu č. g. dr. Jožef Gruden, ki je rajnemu govoril pred enim letom na novi maši. Pokopal pa je rajnega č. g. A. Koblar, dekan kranjski. Pevci »Izobraževalnega društva v Šmartnem« so zapeli rajnemu v slovo tri žalostinke. Tako je nemila smrt zopet pretrgala nit mlademu življenju in napravila novo vrzel med delavci v vinogradu Gospodovem. Rajni gospod je vestno in vneto izvrševal svoje dolžnosti. Brigal se je tudi za delo zunaj cerkve, posebno v izobraževalnem društvu. Delal je kot duhovnik le eno leto, a to delo je bilo, rekli bi, dovolj, da ga je Gospod poklical k Sebi na plačilo. N. v m. p.!

Frančiškanska provincija sv. Križa ima te dni glavno zborovanje ali kapitelj, kateremu predseduje preč. general iz Rima, P. Dijonizij Schuler. Iz posebne naklonjenosti do starodavne provincije je sam obhodil vse samostane in vršil v njih kanonično vizitacijo. V glavni seji je bil izvoljen provincijalom preč. g. P. Angelj Mlejnik, bivši kustos in definator, večletni gvardijan kamniški, vicedirektor in lektor jubilejnega bogoslovja. Kustus je preč. P. Placid Fabiani, ki je s prenehanjem šesterih let vodil provincijo celih petnajst let. Definitori so: P. Gotthard Podgoršek, P. Avgustin Čampa, P. Filip Perc, P. Mat. Vidmar. — Druge odredbe sledijo.

Deželna gospodinjska šola na Vrhnikih. Na deželni gospodinjski šoli na Vrhnikih se prične nov zimski tečaj, kateri bode trajal šest mesecev in sicer od 1. oktobra 1910 do 30. aprila 1911. V tečaj se sprejmejo kmečka dekleta, katera so dopolnila šestnajsto leto, so zdrave in lepega vedenja. Gojenke se poučujejo v šivanju, likanju, pranju, kuhanju, splošnem gospodinjstvu, živinoreji, prašičereji, perutninarstvu, vrtnarstvu, spravljanju in uporabi sadja in zelenjave, mlekarstvu, zdravstvu, živinozdravstvu, vzgojeslovju, knjigovodstvu, računstvu, pisanju itd., sploh v vsem, kar potrebuje v današnjem času vsaka kmečka gospodinja. Gojenke plačajo za ves pouk, hrano in stanovanje 30 K mesečno. Posteljno opravo mora prinesiti gojenka seboj. Šolo vodijo čč. šolske sestre, katere tu-

di poučujejo s kmetijskimi učitelji in zdravniki. Prošnjo za sprejem, ki ji mora biti priloženo šolsko, нравstveno in zdravstveno spričevalo ter zavezno pismo starišev ali varuhov, da bodo zanje plačevali, je vložiti do 24. t. m. na vodstvo deželne gospodinjske šole na Vrhnikih. — Vrhniška gospodinjska šola je ena največjih v deželi in sploh na Slovenskem, vsako leto jo obiskuje po 50 učenk.

Volivna dolžnost. Pri dopolnilni državnozborski volitvi v sodnih okrajih Novo mesto, Črnomelj in Metlika stopi prvič v veljavo novi zakon, po katerem se je uvedla na Kranjskem volivna dolžnost. Vsak volilec bode moral iti volit, in če zapade denarni kazni. Le, če je zadržan iz važnih vzrokov, ga sme oprostiti okrajno glavarstvo. **Vse tozadevne postavne določbe bodo natisnjene na poverilnicah, ki jih sprejmejo volivci.** Volivci naj te določbe natančno preberó in naj se natančno ravnajo po njih, da ne bo nepotrebnih denarnih kazni. Voliti poslanca je najdragocenejša pravica državljana — ravno zato pa tudi **vestna dolžnost**, ki jo izvršuje volivec napram celemu ljudstvu, tedaj tudi v svoj lastni in svoje rodbine blagor. Od dobrih ali slabih postav je odvisen ljudski blagor ali ljudski propad. Postave se pa delajo v državnem in deželnem zboru. Zato je **dolžnost** slehernega volivca, da vpljiva s svojim glasom na zakonodajstvo. In zato je nova postava dobra, ki določa, da plača denarno kazen tisti, ki zanemari brez tehtnega vzroka to svojo **sveto dolžnost**.

Prosimo vse somišljenke, naj agitirajo za naše vžigalice!

Preskrbite, da se bodo povsod prodajale in rabile vžigalice v korist obmejnim Slovence, ki se naročajo pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani. Treba je tozadevne agitacije do poslednje vasi, ker bi bil to lahko velik dohodek »Slovenski Straži«. Tozadevno agitatorično delo naj se razdeli, pritisne naj se na trgovine, na gostilne, na vse naše posameznike, posebno na gospodinj! Naročila sprejema in izvršuje »Gospodarska zveza« v Ljubljani, ki ima stalno zalogo. Pošilja se izvirne zaboje, to je 50 zavitkov po 100 škatljic, ali tudi manj, toda le po železnici; pošta ne sprejema vžigalic in se na to opozorijo osobito manjši odjemalci, kojim nasvetujemo, da si nabavijo iste pri bližnjem trgovcu; če bi jih ta ne imel, naj se ga prisili, da jih naroči. Pri naročilu naj se navede natančno železniška postaja in zadnja pošta. Neznanim odjemalcem se pošilja samo proti povzetju, oziroma naj se navedejo reference. Recite našim ljudem, naj si **ne puste vsiljevati drugih vžigalic**; kadar jim kdo vsiljuje druge vžigalice, naj zahtevajo odločno vžigalice za obmejne Slovence!

Gorenjske novice

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Kje je še tak gostilničar? Minuli teden je v Dravljah umrl 64 let stari Jurij Kogovšek, ki je bil kot gostilničar »Kovač« znan daleč naokoli. Znan, pa tudi priljubljen je bil vsled svojih, za naš čas izrednih lastnosti. Zlasti ga ne bodo hitro pozabili Ljubljančani, ki so trumoma obiskavali njegovo gostilno. Pokojnik zasluži, da ga ohranimo v spominu. V njegovi gostilni so pivci nekoč razmotrivali vprašanje, ali bo kateri gostilničar prišel v nebesa. V večini so bili te misli, da nobeden. Tedaj pa poseže vmes pokojni »Kovač«, ki je malo, a vselej modro izpregovoril, rekoč: »Po moji misli tudi gostilničarji lahko pridemo v nebesa, če smo tako, kakor mora biti.« Mož je tudi v dejanju pokazal, kakšen mora gostilničar biti: V svoji gostilni ni trpel nobenih, veri sovražnih časopisov, med pivci ni pustil strastnih političnih strankarskih razgovorov, češ, to spada na shode, četudi je bil sam vnet krščanski mož in somišljenik S. L. S. Zvečer po 10. uri ni v njegovi gostilni nihče več dobil pijače, pa tudi podnevi je ni dal nikomur, kdor je le količkaj pokazal, da mu leze že pod kapo. In vendar je imel vedno dovolj gostov. Čast takemu možu in mir njegovi duši!

g Sokolska slavnost v Kamniku dne 7. t. m. je izpadla, kakor poroča »Slov. Narod«, nadvse klaverno. Naše sožalje! Pa vse drugo bi še bilo, toda prostor, prostor, na katerem so slavnost priredili, je v dokaz, kako »fin« okus za izbiranje terena imajo liberalci. Vreden je ta prostor, da ga opišemo. Če si, ljuba duša, že bil v Kamniku, veš, kje je gasilni dom — na skrajni periferiji mesta. Tu odklada kamniško mesto smeti, steklevino, škarpete in razne druge smrdljive odpadke, katere je plesniva zeljnata glava za silo pomešala s peskom. Na tem prostoru prirejajo v gotovih časih komedijanti svoje predstave. Tu šotorijo cigani, ondi prenočujejo razni potevuhni, ki se jih ljudje pod streho boje. Za parfem pa služi bližina mlinščiće in mestnega kanala. Prav ta prostor — čujte — si je izvolila I. in II. sokolska župa po nasvetu in prizadevanju kamniškega Sokola za svoje slavje, katerega se je udeležilo po izjavah očitvidcev komaj 50 oseb, katere pa je pregnal strahovit naliv, kakor piše »Slov. Narod«. Toliko mimogrede. Vprašanje je: Kako more gisp. okrajni zdravnik dr. Lapajne dopustiti tako slavnost in zbiranje ljudi na tako zdravstveno škodljivem prostoru, skladišču prej imenovanih smrdljivih stvari in to ob času, ko nam preti kolera? In odkod je dobila dovoljenje ljudskošolska mladina, ki se je tudi v kroju udeležila te zadnje komedije? Soditi po vrstah Sokolov, menda ne bo treba več poročati

ne o enakih, ne o slabših sokolskih prireditvah. Na zdar!

g Iz Stare Loke. Na praznik dne 8. septembra ustanovila se je pri nas živinorejska zadruga. Ko se že povsod zbirajo kmetovalci, kako bi si zboljšali svojo živinorejo ter si pomnožili svoje dohodke, tudi naš kraj ne sme zaostati. Na shodu, ki je bil dobro obiskan, sta govorila drž. poslanec Fr. Demšar in pa združni inštruktor Krištof. Obojno poročilo je bilo poslušalcem zelo všeč. V odbor so bili soglasno izvoljeni iz Stare Loke: Mat. Trilar, Mart. Logonder, Janez Cof, Luka Kalan, Matevž Volgemut, Iv. Baloh; Fr. Hartman iz Suhe; Jakob Rupar, Bodovlje; Pavel Vodnik, Brodi; Pavel Demšar, Log; Valentin Sušnik, Breznica. Naj bi odbor deloval z vsemi močmi za povzdigo domače živinoreje!

g Davča. Slavnemu občinstvu naznanjamo, da bode običajen cerkveni shod na kvaterno nedeljo, t. j. 25. septembra t. l. Sv. maša bode ob 10. uri; spovedovanje bode v soboto in nedeljo zjutraj. Prihitite vsi h gospej »Presvetege srca«!

g Iz Žabnice. Zvonovi naše župne cerkve že mnogo let niso bili preobeseni. Pred nedavnim smo jih dali iz potrebe preobesiti. Delo je izvršil kovaški mojster Dam. Jerman iz Dola pri Ljubljani. — Na sv. Roka dan je poromala naša dekliška Marijina družba na Dobrovo pri Ljubljani, kjer je župna cerkev posvečena Marijinemu Vnebovzetju. — Cesarjevo 80 letnico smo v cerkvi slovesno praznovali. — Tukajšnji rojak veleč. gosp. Ivan Kuralt, viš. Fran. Jožefovega reda in mornariški župnik v Pulju, odlikovan z vojno kolajno, je bil pred kratkim imenovan za superijorja c. in kr. mornarice istotam. Čestitamo! — V naši, pred tremi leti dograjeni novi šoli je v spodnji učilnici začela rasti neke vrste posebno škodljiva goba, ki vse lesene predmete uničuje. Vsled tega treba že zdaj temeljitega popravila. Strelvod na zgradbi bi bil tudi potreben. — V nedeljo, dne 18. t. m. pop. ob 3. uri bo zopet predavanje v našem K. s. izobraž. društvu. Pridite; snov zanimiva! — Gospodarji, gospodinje, pristopajte patronatu Vincencijske družbe za mladino!

g Iz Moravč. 8. septembra. Kaj neki se godi v društveni dvorani? Iz poslopja vihraje zastave in liberalci se posmehljivo rogajo. Naši fantje pa navdušeno korakajo v dvorano, kjer se ima vršiti ustanovni shod dolgo zaželenega telovadnega odseka. Ob obilni udeležbi je otvoril shod naš vrli načelnik g. Anton Cerar, naš dični g. kaplan Lovšin je pozdravil navzoče, nakar je predaval g. Aleks. Jeločnik o pomenu in namenu Orla. Njegov govor je navdušil in razvnel mladeniče; takoj jih je pristopilo trideset k telovadnemu odseku izobraž. društva. Gosp. kaplan je prebral in razložil pravila Orla, nakar se je volil odbor. Izvoljeni so mladeniči: J. Urbanija, predsednik; Groboljšek Ivan, podpredsednik; Rudolf

Grilj, blagajnik; Lovšin Ivan, tajnik; odborniki: Ivan Urbanija, Jan. Kuna- ver, Ant. Koprivšek in Ivan Klopčič, posestnik iz Moravč. K sklepu je govoril predsednik Urbanija. Povdarjal je lepoto Moravške doline, katero dičijo prijazne cerkvice na zelenih holmih, znak globokovernosti pradedov, ki so tu prebivali. Ta rod še ni izumrl. Današnji dan svedoči, da ostane Moravška dolina še vedno ena prvih na slovenski zemlji. Geslo mladih moravških Orlov je: »Trdno stati kot skala, kot hrast, delati domu in narodu čast.« V tem duhu je bil shod končan. — Naj sledi tu pesem, ki jo je na shodu govoril podpredsednik, mladenič Ivan Groboljšek.

Bratom Orlom.

Bratje, naša ura je bila,
kvišku iz spanja, kvišku na plan;
že razprostrl Orel je krila,
mati Slovenija kliče nas v bran.

V vrsto ponosno skupaj stopimo,
delo za narod bodi naš vzor,
ognja med našo mladino nesimo,
da se razuma ji zjasni obzor.

Ognja poguma, ognja srčnosti,
da bo uničen bojni vihar;
rasti v telesni in dušni kreposti,
srce za vzori stremi naj vsikdar.

Zvesti domovju čednost negujmo,
delajmo domu in narodu čast,
Bogu in domu življenje žrtvujmo =
in ne upogne nas pekla propast.

Veren in vzoren vedno ostati
prosto priseže Orel naj vsak,
v tesni ljubavi s tovariši-brati,
v duhu in srcu jekleno krepak.

Samozavesten, čil in zaveden,
Orli, naš biti mora značaj,
poln domoljuba, trezen in vzgleden:
srce obseva naj božji sijaj.

Pota življenja polna so trnja,
polna trpljenja in drugih ovir,
mi pa posejmo značajnosti zrnja,
z vzornim življenjem si gladimo tir.

Dvigni se Orel na brzih perutih,
kvišku, kjer zvezde svitlobe žaré;
sove po temnih se skrivajo kotih
k solnčni svitlobi naj Orli hité.

Limbarskl.

g Tržiške novice. Jesensko vreme se je pričelo. Že parkrat so bili pobeljeni vrhovi naših gorā z novim snegom. S planin so pričeli živino spravljati. Nekaj živine pogrešajo posamni gospodarji. Najbrže je zašla med čeri in se ubila. — Šola bo tudi letos prenapolnjena. Oba tretja razreda morata imeti vzporednici. Skrajni čas je, da se prične z novo stavbo ali z razširjanjem in povečanjem stare. Tudi z zdravstvenega stališča je nujno potrebno novo prostorno poslopje. Za toliko število otrok so ti tesni prostori docela nezadostni. — Novo tovarno Kozinovo že pridno gradé. Pravijo, da bo letošnjo zimo pod streho. — Za škrlatico je umrl dosedaj pri Sv. Ani le en

otrok. Vendar pa se prične šolski pouk vsled te nalezljive bolezni najbrže šele s prvim oktobrom.

g Iz Kamnika. V nedeljo, dne 18. t. m. se bo vršila ob pol 4. uri popoldne v dvorani »Kamniškega Doma« druga seja izobraževalnih društev kamniške dekanije. Ker bo seja velike važnosti za napredek društvenega življenja, se naprošajo sl. k. s. izobraž. društva, da se je po svojih odbornikih v velikem številu udeleže.

g Iz moravške doline. Na Vrhi polju je dal postaviti pri svoji hiši krasno znamenje Matere Božje gostilničar in cerkveni ključar gosp. Pele. Nima para v naši dolini. Nedavno ga je blagoslovil moravški gosp. dekan, Gospod ekspozit na Vrhpolju, Sparovec, je odšel v sveto deželo in z njim še štiri druge osebe iz fare. Da bi se le srečno vrnili. — Dobe se tudi pri nas ljudje, ki so gotovo dobri in poštenj, a do danes še niso prišli do spoznanja reka; svoji k svojim. Dobro vedo, da imamo pri nas svojo posojilnico rajfajznovko že nekaj let, dobro vedo, da imamo mi že več let svoje društvo, a vendar še zahajajo v nasprotno posojilnico in malo sicer, pa vendarle, tudi v nasprotno društvo. Bodimo s polnim srcem na eni strani! Opozarjamo torej vse tiste, ki hočejo biti z nami in veljati za naše pristaše, naj se popolnoma otresejo liberalnih spon in naj z obema nogama stopijo v naše vrste. — Na sv. Tilna dan, dne 1. septembra, je bil običajni vsakoletni shod pri podružni cerkvi sv. Valentina na Limbarski gori. Prejšnji dan je bilo kot za stavo, bilo se je bati, da ne bo romarjev, a došlo jih je vendarle precejšnje število. Prihodnji veliki romarski shod bo binkoštni ponedeljek. — Dekliške Marijine družbe cele moravške dekanije imajo svoj shod na Limbarski gori pri sv. Valentinu v ponedeljek dne 19. septembra. Zeleti je, da bi bila udeležba na tem skupnem shodu kar najbolj obilna. Čim težja pot, tembolj zaslužna. — Strašna ploha se je vtila proti večeru v nedeljo 4. t. m. Bliskalo se je in treskalo. Strela je zahtevala tudi svojo žrtev. Zadel je na cesti od kapelice na Hribcih proti Moravčam gdč. Pavlo Koširjevo, ki je šla v Moravče. Bila je seve takoj mrtva. Gdč. Pavla je bila daleč tu poznana in čislana. Bivali sta z gospo mamo v bližnji graščini na letovišču in bili namenjeni drugi dan, v ponedeljek, nazaj v Ljubljano, a smrt je nenadno prekrizala načrte. Bog ji bodi milostljiv! Gospa mama je sedaj v visoki starosti ostala sama. Naše odkrito sožalje. — Podružnica »Slov. Straže« v Moravčah opozarja svoje člane in prijatelje: Kupujte le naše vžigalice in nobenih drugih; zopet: svoji k svojim! Načel se držimo! — Pisali smo že, kako storiti s »Slovenskim Domom«. So pa ljudje, ki nas še danes nočejo razumeti. Pravijo: Toman mi ga je naročil in jaz ga nisem plačal. Naj ga na-

roči Toman ali pa Oman, pošlji ga nazaj in zapiši: se ne sprejme. In če ti je kaj na tem, da ta strupeno-umazani list ne bo zahajal v tvojo hišo, piši še na eni dopisnici uredništvu »Slovenskega Doma«, naj ti ga več ne pošiljajo, ker plačal ga ne boš in list bo odsedaj naprej romal v peč. Če pa ne boš odgovoril, ti bodo pa terjali denar za naročnino in tedaj ti ne bodo Tomani nič pomagali. Torej ubogaj dober nasvet. Naj bo to zadnja beseda o »Slovenskem Domu«. — In naše izobraževalno društvo? Lepo raste in se razvija. Z zastavo se je udeležilo slavnostne otvoritve »Društvenega Doma« v Domžalah. Članov je bilo do 60. Nad 100 pa je bilo vseh Moravčanov. Društveni moški pevski zbor je tudi nastopil v Domžalah in naravnost imenitno izvršil svojo nalogo. Občinstvo ni moglo prehvaliti naših pevcev-društvenikov. Član društva, znani pesnik Urbanija, je zložil za to priliko lepo navdušeno pesem in jo tudi sam prednašal.

Dolenjske novice

d **Iz Cerkelj na Dolenjskem** je vzel slovo preč. g. A. Kreč ter odšel 6. septembra na svoje novo mesto v Kranjsko goru. S solzami v očeh so se ločili njegovi najožji prijatelji, še težje je bilo pa ljudstvu ločiti se od svojega ljubljenega pastirja, ki je deloval med njimi 6 let z največjim navdušenjem in z očetovsko ljubeznjivostjo. Najtežja je bila ločitev od najmlajše cvetke njegovega organizatoričnega dela, od Orla. Prihitei smo vsi v kroju k maši, pri kateri sta stregla svojemu predsedniku dva brata v kroju, da bi pokazali, kako smo udani svojemu predsedniku. Najganjlivejši trenotek pa je bil, ko je govoril brat predsednik zbranim Orlom še poslovilne besede ter se z vsakim pozdravil s poljubom. Vsi smo bili zelo ganjeni, sedaj pa se nismo mogli več zdržati solz, kakor tudi vse občinstvo. Predobro smo se zavedali njegove bratovske ljubezni, zavedali smo se, da izgubimo z njim nad vse požrtvovalnega voditelja in bodritelja. Naj bo prepričan brat predsednik, da homo vedno hodili po poti, ki jo je nam on začrtal. Še enkrat mu kličemo: Hvala lepa! Na zdar!

d **Loški potok.** Najiskrenejšo zahvalo izrekam tem potom Jugoslovanski Strokovni Zvezi. Pri nas smo si ustanovili pred meseci društvo tesačev z bolniškimi zavarovanjem. Komaj sem plačal en mesec 56 krajcarjev, sem bil v gozdu nesrečen, drevo me je podrla. Bil sem v bolnici in tudi doma dolgo časa za delo nesposoben. Zavarovan nisem bil nikjer, ker pri nas se za gozdne delavce glede zavarovanja ne zмени nihče. J. S. Z. pa mi je dala podporo za vse dni boleznj po 1 krono na dan (42 kron). Priznam, da nisem imel nobene

pravice, ker nisem še plačeval zahtevano število mesecev, a se mi je vendar dalo. Kako v dobro mi je prišla ta podpora, ko nisem imel nikjer nobenega zasluzka. Jugoslovanski Strokovni Zvezi iskrena zahvala, tovarišem delavcem pa bratski opomin: Kar se je meni zgodilo danes, se lahko jutri tebi, nesreča pri našem nevarnem delu ne počiva. Kdo se te bo spomnil takrat? Vlada, delodajalci prezirajo nas gozdne delavce glede bolniške podpore. Spoznaj, kako silne koristi je J. S. Z. zlasti za nas! Vsako leto je po več nesreč pri našem delu. Postani član J. S. Z.! Moj slučaj naj te uči, kako koristna je ta naprava za nas delavce, ki živimo z delom svojih rok. — Alojzij Lavrič, tesač, Retje 105.

d **Podšentjurij v Izlakah.** Hranilnica in posojilnica se je nepričakovano lepo razvila. S sklepom leta 1909 je imela 442.997 K vlog, 145.952 K posojil in 285.485 K v Ljubljani naloženega denarja. Ves promet v letu 1909 je znašal 611.528 K 80 vin. Vseh hranilnih knjižic je dosedaj izdanih 935. — Mlekarska zadruga je postavila mlekarno, ki spada med najljepše na Kranjskem. V prostornem poslopju sedaj ljudstvo lahko sodeluje za skupno gospodarstvo in napredek vse okolice.

d **Ribniški Orel** ne bo priredil letos javne telovadbe, ker jo je Zveza prestavila na 25. septembra. Takrat je pa že prekratek dan z ozirom na oddaljene odseke (Loški potok, Sv. Gregor in dr.). Telovadba bo pa kmalu spomladi. Na svidenje torej drugo leto! — Odbor.

d **Iz Velike Loke.** Bližajo se občinske volitve. Naši naprednjaki so popolnoma prepričani, da jim bodo prinesle zmago. Saj se pripravljajo že dve leti, shod za shodom se vrsti pri A. Šlajpahu na Veliki Loki, kjer je glavna gonja zoper vse črne. Zakaj pa sovražijo vse naše razstvljene glave tako strastno stari odbor? Pri jaslih niso več. Okrajni cestni odbor, kjer imajo naprednjaki večino, je do vratu zadolžen. So pa tudi imenitno plačevali. Oni nadzornik, ki je prišel navadno vsaki dan čatežko cesto pogledat, je imel vselej 6 kron. — Znano je tudi, da ima gasilno društvo še veliko dolga. Kako bi bilo lepo, ko bi se dalo vse kar iz občinskega plačati! Kakor znano, skrbijo naprednjaki jako dobro sami zase, le za cerkev je vsega škoda. Zdaj ima naša občina izmed vseh sosednih gotovo najmanjše občinske doklade, kar za gotovo priča o pametnem gospodarstvu. — Kaj pa očita jo naši stranki in našim možem? — Še vedno je na vrsti ono zavarovanje. Plačevati bote morali za otroke in zase, da vam bodo vse prodali. Vsi dobro vedo, da še ni nobeden plačal niti vinarja, dobro vedo, da nobeden na celem Kranjskem ne more te postave sam napraviti. Ker je pa za hujskanje pripravna, se ž njo laže in laže. — Mi pa moremo liberalcem po pravici očitati škodoželjnost revnemu kmetu. Skušali so z vsemi silami doseči v trebanjski fari odkup bire. le zaraditega, ker so pro-

padli pri predzadnjih volitvah. — Laščanov Janez, ki je pri volitvah sebe volil, češ: »Jaz najbolj poznam sebe, torej Bukovec Janez,« je večkrat pravil: »Raje dam glavo, kakor da odstopim.« In vendar je moral odstopiti na pritisk domačih žensk. — V Št. Lorencu so pa dosegli odkup, da so morali ubogi kmetje do 8000 kron plačati, ko so popred tako lahko dajali biro v naturi. Vse je bilo storjeno iz same zlobnosti in maščevalnosti. Zdaj se ti ljudje delajo prijatelje kmetov! — Znano je tudi, kako strastni sovražniki cerkve in duhovnov so naši naprednjaki. Vselej je le: prokleti far! — Kdo bi mogel voliti s takimi sovražniki sv. vere? — Vedno se bahajo: »Mi smo ta veliki davkoplačevalci, mi vse gori držimo.« Koliko je resnice na tem? Cela občina Velika Loka plačuje na leto 9549 K 71 vin. davka. Izmed podobčin plača največ Štefan 2333 K 99 v., Čatež 1676 K 2 v., Škovec 1447 K 94 v, Velika Loka 1973 K 20 vin. Toda od tega plača Korenitka, Pljuska in še druge skoro polovico. Torej komaj deseti del davkov plačajo Ločani in vendar se vedno bahajo: »Mi smo ta veliki davkoplačevalci.« Vidimo se torej pri volitvah, kjer bodo naši ljudje pokazali, da so in hočejo ostati kristjani. Naj nobeden ne ostane doma.

d **Senožeti.** Danes prinašamo iz naše prijazne vasi vest, da prirede naši mladeniči, člani Orla pri Sv. Heleni, prihodnjo nedeljo, dne 18. t. m. povodom izleta, ki ga napravijo člani kat. slov. izobraževalnega društva Vič v Senožetih, gledališko predstavo »Najdena hči«. Čisti dohodek je namenjen družbi za zgradbo kapele v čast presv. Srcu Jezusovemu v Rožni dolini. Vabimo vso naše bližnje sosede iz Ribč, Velike vasi, Kresnic, Poljan, Dolskega, Dola in vse druge vasi, da prihite v obilnem številu in si ogledajo igro, ki slika življenje prvih kristjanov; obenem pa vrlim Orlom v Senožetih pripomorejo, da se čim večji preostanek izroči družbi, ki je v silni stiski glede pokritja stroškov, ki so nastali pri stavbi nove kapele. Čujemo, da pride več Ljubijančanov gledat predstavo. Ne dajmo se osramotiti od njih in sezimo po vstopnicah, ki se že dobe v Senožetih pri Fr. Dragarju. Očetje in matere, pridite vsi in tudi otrokom Vašim dajte priliko, da si ogledajo res lepo igro. Igra se vprizori popoldne ob vsakem vremenu. Na svidenje tedaj prihodnjo nedeljo v Senožetih!

d **Iz Št. Ruperta.** V četrtek, 8. t. m. bil je v Št. Rupertu shod, na katerem je poročal deželni odbornik dr. Lampe. Med drugim je povedal dr. Lampe tudi marsikaj o naših liberalcih, katerih značajnost in delu za ljudski blagor se moramo vsi čuditi. Prvi slučaj. Ko se je šlo za to, da bi bila dobila občina 3000 kron podpore od Kranjske hranilnice za občinsko bolnišnico, bili so liberalci tako prebrisani, da so to podporo s svojim nespametnim ravnanjem preprečili in tako oškodovali občino za tri tisoč kron. Drugi slučaj. Ko se je gra-

dila št. Janška železnica, bil je liberalni načelnik cestnega odbora in sedanji župan Zupančič tako vnet za ljudski blagor, da se je pogodil z železnico, da bode vplival na ljudi, da bodo svoj svet za nizko ceno odstopili železnici. Seveda pri tem tudi nase ni pozabil. Dobro je sicer, ako se kaj zasluži, toda načelnik cestnega odbora tako ne sme ravnati. Govornik omenja tudi občinske volitve ter izvaja, da le tam more občinski odbor uspešno delovati, kjer je v soglasju z deželnim odborom, kjer so v občinskem odboru ljudje, ki delajo res za blagor ljudstva, ne pa tako kot nek tukajšnji intelgent — ki pa komaj brati zna — kateri brani mlekarji vzeti vsak dan po par sto litrov vode iz potoka, dasi nima pri tem niti en vinar škode. — Zvedeli smo tudi, da se je policijska ura v št. Rupertu zgubila, ker imamo gostilne vedno do tedaj odprte, dokler kdo hoče piti. — Da so naši poslanci res vneti za ljudski blagor, kaže tudi to, da je deželni odbornik dr. Lampe prehodil peš cesto iz Radeč preko Svibnega, Dol, Sv. Križa do Mirne in Trebnja ter se prepričal o žalostnem položaju cest. Gotovo je, da te poti še ni prehodil noben deželni odbornik. Slava našim poslancem!

d Škocijan pri Mokronogu. Dasi je bil gospodarsko-politični shod S. L. S. oznanjen in oklican še-le na praznik, dne 8. t. m., vendar se je shoda udeležilo na Mali Šmaren nad tristo volivcev. Gosp. državni poslanec dr. Hočevar je govoril o težnjah in nalogah, katere imajo slovenski poslanci izvojevati od neprijazne vlade in navajal nekaj praktičnih novih državnih postav, ki bodo tudi Slovencem koristile, kakor o pogodbi z Rumunijo, o odredbah proti živalskim kužnim boleznim itd. Omenil je tudi izid prošnje za potočnice v občinah Šmarjeta in Škocijan. — Gosp. deželni poslanec Mandelj je razkladal nove deželne postave o lovu, deželni banki itd. — Obema poslancema so zbirani kmetje enoglasno izrekli zaupanje. G. dr. Rataj, deželni travniški mojster, pa je razkladal poslušalcem o namenih in pomenu živinorejskih zadrug, posebno pa zboljšanju in ureditvi občinskih pašnikov. Pričujoči soupravičenci pašnikov v Škocijanu, Dobr. vasi itd. so se takoj začeli zanimati za to vprašanje in sklenili vložiti prošnjo na deželni odbor, da jim pošlje inženirja in da ta vse potrebno ukrene v prosteph paše in živine. Uspešnega, koristnega shoda nasprotniki niso motili.

d Vače. Naš Orel je 11. t. m. prvič razvil peroti ter vključ slabemu vremenu poletel na otvoritev Društvenega Doma v Trbovlje. Pa četudi je manjkala ena trobentač in nekaj krojev, ni to našega navdušenja nič ohladilo. Tako pojdimo na dnevni red preko stranke stranišča, rokovnjačev in njih »papeža«, preko časnikarskega papirja in surovin, ki je zmožna samo še osebnih napadov. Ljudstvo bo pa prej ali slej spomalo volka in naj je oblečen v še tako lep ovčji kožuh. Ljudstvu se ne sme

vsega zameriti. Kaj pa so svoj čas storili za pravi napredek ljudstva pri nas razni gospodje z brkami in brez brk? Potem ti pa pride medeni in gostobesedni Blagajna, priprosti človek mu verjame, saj vendar ne more biti hudoben tak človek, ki se zna tako laskati! Blagajna je priden, nedolžen, koristen — zelo dober človek. — Pravijo, da našemu kaplanu zelo prede; če nima Kolomanovega žegna, ga bodo »panali« tisti, ki slišijo travo rasti. Slišimo, da pridejo s sedmerimi pričami k njemu po 400 kron, katere je obljubil 14. avgusta (ne pa 28.) tistemu, ki mu dokaže, da je v Vidrgi rekel, da »mu ni nič, če tudi vsi Vačani crknejo«. Izprašujejo se sedaj tisti, ki so bili na shodu, kdo bi bil slišal. Povemo jim mi: Slišali so tisti, ki jih zraven ni bilo. Le urno tečite po kronice in nikar se ne izgovarjajte. Brez advokata in kakih potov jih dobite, če nimate patenta za laž in lopovsko obrekovanje.

d Na žalostni Gori pri Mokronogu bo shod porcijunkula 18. septembra. Za spovednike je preskrbljeno. Isti dan bo popoldne ob dveh blagoslov nove zastave Marijine družbe. Ob zadnjem shodu je bila najdena ženska žepna ura; dobi se v zakristiji.

d Iz Črnomolja. Ker smo zopet v prvih dnevih meseca, so sklenili naši liberalci, da gredo po svoji stari navadi zopet kam pit. To pot so si izbrali Vinico in priredili tam 6. t. m. svoj »izlet«. Izmed izletnikov moramo še posebej omeniti, ne zaradi osebe, ampak izključno radi vrlega zgleada, neko častljivo črnomaljsko narodno damo, ki je šla v svoji »narodni« požrtvovalnosti tako daleč, da je kljub svojim bolestinim »očescem« z zares občudovanja vredno vztrajnostjo sledila liberalnemu pohodu. Čast in slava ji, a njenemu vrlému činu večer spomin! Toda, žal, da ga je spodrinil še slavnější čin istega dneva. Naši liberalci namreč niso šli zastonj tako daleč na Vinico in so ga gotovo srkali, na kar so bili Viničani brez dvoma pripravljani. Žalostna posledica je bila, da jih je zopet enkrat »prevarilo«, kakor pravi Belokranjec, ko gre pozno v noč natrkan domov. To pot so pa imeli vrhu tega še precejšnjo smolo. Ko so se namreč bolj pozno dvignili z Vinice in prijadrali do Nerajca, jih je tam naenkrat zadela nemila usoda in jim prevrnila kar tri kočije, eno vrhu druge. — No, naši liberalci so takih nesreč menda že vajeni in so se hitro umislili v položaj. Odlašali niso dolgo, ampak pobrali hitro polomljene kosti in jo mahnil v nerajske skednje k počitku! — Drugi dan so pa celo jutro lazili v Črnomelj, seveda skromno in mirno, kakor še nikdar poprej. Kar verjeti nismo mogli, da so to še oni liberalci, ki so vedno tulili svoj »Na zdar!«, ko so se vračali z izleta. Še-le ko smo zvedeli za njihovo smolo, nam je postala njih zmernost umljiva. — No, no, kar nič obupavati! Menda ni bilo to zadnikrat. Na zdar!

Notranjske novice

n Z Vrhnike. Dne 4. septembra se je na mesečnem zborovanju »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov« v spodbudnih besedah poslovlil večletni društveni starosta Franc Leskovec, ker odhaja v Stari trg pri Ložu, da se ondi vsposobi za deželnega dacarja. Gospod podpredsednik Francišek Vovko se je v imenu društva starosti najtopleje zahvalil za njegovo trudapolno in požrtvovalno delo na korist rokodelskega društva ter mu želel v novem poklicu mnogo sreče in zadovoljnosti. S Franc Leskovcem je društvo izgubilo eno najboljših moči, bodisi za petje, tamburanje ali pri dramatičnih predstavah na našem odru. Ker ga je pa upanje v boljšo bodočnost izvabilo iz naše srede, mu bodi na tem mestu še enkrat javno izrečena najiskrenejša zahvala in Bog povrni!

Iz Podlpe pri Vrhniki. Vključ slabemu vremenu se je naša veselica 4. septembra prav lepo izvršila. Počastilo nas je nepričakovano veliko prijateljev. Najobilnejše nas je obiskala Vrhnika in Rovte. Okoličanov je bilo bolj malo, prihitelo pa je nekaj naših prijateljev tudi iz HHorjulja in celo iz daljnih Zirov. Močno je povzdignila našo slavnost sl. narodna godba iz Rovt. Izrekamo ji v prvi vrsti hvaležno zahvalo za veliko požrtvovalnost. Prireditev sama je za naše razmere nepričakovano dobro izpadla. Ponosni smo lahko na lepo petje in tudi obe igri sta se nam posrečili. Vsi igralci sploh so dobro izvršili svoje vloge. Ljudstvo je bilo zadovoljno, nekako poplačano za veliko naklonjenost in obile darove, ki nam jih je dalo. Veseli smo, da tudi srca drugih bijejo za nas, hvaležni smo jim. Bog živi vse naše dobrotnike in prijatelje našega društva, poverne naj jim vse, kar so nam dobrega storili! — Na letošnjem občnem zboru smo izvolili sledeči odbor: Predsednik Lovro Troha; podpredsednik Janez Malavašič; tajnik Franc Brenčič; tajnikov namestnik Štefan Jereb; blagajnik Tomaž Fortuna; blag. namestnik Ivan Dolinar; knjižničar A. Zeleznik; pregledovalca računov Franc Troha, Ivan Zakelj. Pri deklški zvezi: predsednica Marija Otrin, podpredsednica gdč. učiteljica Erna Blaznik; tajnica Marija Filipič, blagajničarka Marjana Košir; knjižničarka Ivana Corn. — Društvo v resnici že še dobro napreduje, čeprav nas nasprotniki silno blatijo in gledajo naše napake z največjim povečevalnim steklom daleč nazaj v minula leta. Bog daj, da bi bilo Podlipo kmalu drugače!

n Iz Starega trga pri Ložu. Volitev župana za našo občino se je vršila 6. t. m. Izvoljen je bil zopet soglasno dosedanji župan, g. Jožef Škrlec, za njegovega namestnika pa g. J. Pianeki, oba odločna pristaša V. L. S. Zadnja volitev je zopet pokazala, da

so uspehi V. L. S. v naši občini trajni ter da ima med svojimi pristaši dovolj sposobnih mož, ker so za omenjena moža glasovali tudi nasprotniki. Za svetovalce so izvoljeni tudi sami zavedni pristaši V. L. S. — Utonila je v nedeljo 4. t. m. 12letna Ivana Ožbolt z Babinega polja. Služila je pri gostilničarju Troha v Markovcu. Sodi se, da je šla iskat perilo, ki se je sušilo ob bregu in pri tem na še ne pojasnjen način padla v vodo. — Mrtvega so našli 7. t. m. okrog poldne samskega posestnika Laženovega Janeza iz Markovca. Bil je preveč zaljubljen v kralja alkohola, ki je bil tudi kriv njegove nagle smrti. — Tatovi nadlegujejo v zadnjem času našo okolico. Skoraj je ni vasi, kjer bi se ti neljubi gostje še ne bili oglasili. Izbirčni tudi niso posebno, odneso, kar jim pride pod roko. Ljudje so vsled tega silno razburjeni in nezupljivi. Čudno, da se ne posreči zalotiti nobenega teh tičev. — S neznik je dobil lepo belo kapo v noči od 4. na 5. t. m. Vsled tega je tudi že postalo pri nas nenavadno hladno in parkrat smo imeli precej močno slano, ki je poparila poljske pridelke, kar jih je še na polju.

n Iz Unca. Dne 4. t. m. smo imeli pri nas lep in poučljiv gospodarsko-političen shod, na katerem sta poročala državni poslanec Gostinčar in dr. Žitnik o svojem delu v državnem in deželnem zboru. Shod se je vršil takoj po dopoldanski službi božji na prostem pred cerkvijo. Že dolgo ni imela pri nas Slovenska Ljudska Stranka političnega shoda, menda deset let ne. Tako mirnega in številno obiskanega pa gotovo nikdar. In to je v čast unskim faranom, ki doslej niso poznali svojih poslancev tako od blizu in iz njihovih vrst slišali toliko zanimivih stvari o povzdigi kmečkega stanu, njegovih potrebah in revah. Tu se je lahko vsakdo, ki je bil dobre volje, na lastna ušesa prepričal o resničnosti zapletenih listov o »klerikalni mavhi« in podobnih čenčah. Ne vemo, če so besede obeh poslancev vsem poslušavcem segle do srca in jim izpodbile predsodke o klerikalnih poslancih in delu S. L. S., to pa vemo, da je poslancema marsikdo pritrjeval, ki je doslej več verjel zabavljačem in nasprotnim časnikom. Splošna sodba je, da bi bilo treba takih shodov pri nas še večkrat, ker jih mnogo ne bere ne takih ne onakih listov, pač pa verjamejo na slepo tistim, ki znajo najbolj zabavljati proti vsaki stvari, ki se je loti »klerikalec«. Upamo, da bo ta poučljiv shod rodil vsestranske koristi, če se bodo poslušavci ravnali po besedah obeh poslancev: Pomagaj si sam in pomagali bodo tudi poslanci! — Pri tej priliki pa se čutimo dolžne, izreči našim poslancem najiskrenejšo zahvalo za to, da se je že pričel kopati toliko let obljubovani in vedno odlašani vodovod Cerknica-Rakek-Unc-Ivanje selo. Slovenska Ljudska Stranka je komaj 2 leti na krmilu v deželi in vodovod bo tekem enega leta dovršen. Liberalna večina je samo

obljubovala, a storila nič. Le pri volitvah je bilo na papirju vse storjeno, po volitvah nič. Tako je še danes in bo: liberalci bodo obljubovali ob volitvah deveta nebesa, zidali železnice, kópali vodovode, delali ceste, hujskali ljudstvo proti Slovenski Ljudski Stranki, po volitvah pa bodo zopet lepo tiho ali pa vlekli po svojih listih tiste, ki se jim bodo pustili. Kdor je hotel, je sprevidel že zdaj, katero gospodarstvo je boljše v deželi: ali naših ali liberalnih poslancev. Naj bi vsakdo sprevidel, da ima pravo srce za delavnega človeka, kmeta in delavca, edino-le Slovenska Ljudska Stranka, ki se trudi z novimi postavami doseči ljudstvu več pravic in več koristi. Občani rakovske občine pa se moramo odslej povsod skazati hvaležne poslancem S. L. S., ki kažejo v resnici in dejanju pravo skrb za svoje volivce in **tudi nevolivce — nasprotnike!** Dostavimo le to še, da je predsedoval shodu župan občine Rakek-Unc-Ivanje selo-Slivice, g. Iv. Fatur, ki je ob zaključitvi shoda predlagal resolucijo, izražujočo popolno zaupanje poslancem S. L. S.

n Cerkniške novice. Sokolska župa se je pretakala po Cerknici v nedeljo dne 4. septembra. Zberali so skupaj, kar so mogli, in nabralo se je 183 sokolov, nekaj sokolic in precej naraščaja dečkov in deklic, dasi je po šolskih postavah sedaj otrokom prepevedano celo telovadbe se učiti pri družtvih. Tu pa so nastopili pri javni telovadbi v sokolskih krojih. Največ malih je pripeljala idrijska župa. Liberalci so si veliko obetali od te prireditve, pa se jim je zelo ponesrečilo. Ljudstva je bilo malo, kar smo mi že naprej vedeli. Vrhutega jih je dobro nažehtal dež in jim pokvaril tudi plesno veselico na vrtu, ki so jo mislili imeti celo noč. Marsikdo je rekel: »Prav jim je. Oni so Orlom želeli celo točo; mi jim toče ne privoščimo, dež naj jih pa le nekoliko opere.« — Telovadba bi bila lahko boljša kakor je bila. Pri prostih vajah so precej mešali, zdaj je kazil eden, zdaj drugi. Na orodju so nekateri dobro telovadili, toda nobeden tistih ni iz Cerknice. Domači so se slabo postavili. — Kdo je olikan? Liberalci so Orlom na slavoloku pomazali napis z gnojem. Orli so ga potem nalašč pustili do sokolske prireditve. Zadnji večer so ga župarji ukradli in skrili, a našel se je in je v nedeljo že zopet visel na svojem mestu kot dokaz liberalne olike. Orli pa se sokolskih naprav niti dotaknili niso. Plesali so tisti večer po vseh liberalnih gostilnah čez polnoč, dasi je imel dovoljenje samo g. Strgulc. — Skrb za naraščaja je bila pri sokolih majhna. Enega dečka so pohodili. Nekaj deklic se je zvečer izgubilo in tavalno okrog po trgu. Dve sta ob poldesetih jokali skozi Podskrajnik v veliki temi in dežju. Srečni starši, ki takim ljudem izročajo svoje otroke! — Deklet so naprosili poleg liberalnih tudi nekaj kmečkih. Za božjo voljo so jih prosili. Kmečke so pripravljale, pletle vence,

skupaj znašale cvetlice, potem pa so jih — prezirali. Kmet in liberalna gospoda ne gresta skupaj. — Naudučitelj Šest, ki je učencem prepovedoval hoditi k Orlom, ko je bilo še dovoljeno, pozneje pa priporočal, naj hodijo k sokolom, je sedaj svojevoljno v šolske sobe spravil deklice, da so na župarje metale šopke. Predsednika krajnega šolskega sveta še vprašal ni za to. Ljudstvo pravi, da bo treba gospoda Šesta prijeti malo za ušesa. — Tatovi so se začeli prav pridno oglašati. Kradejo vse, kar jim pride v roke. Neki ženi so ukradli krog 600 K, neke druge obleko. Vlomili so tudi na pokopališče. V cerkev niso mogli, pač pa v Obrezovo grobišče, kjer pa niso dobili nič porabnega. — Se mora tudi tat včasih zastoj truditi. — Bogomila se je dne 4. septembra ustanovila v Cerknici. Pristopilo je mnogo deklet in žen in se jim mnogo obeta. Govorili so gg. Pavlin, Podbevšek in Udovč. Predsednica je Ivanka Mramor, podpredsednica pa Marjeta Martinčič. Le krepko naprej!

n Gor. Logatec. Dne 30. avgusta se je od nas poslovil preč. g. Jožef Lavrič, naš dolgoletni župnik in odšel na svojo novo faro Breznico na Gorenjskem. 12 let je prebival med nami vnet za čast božjo in za blagor svojih faranov. Priča temu je lepa cerkev, ki se je prenovila leta 1904 in 1905; v veliko gorečnostjo se je udeleževal tudi našega izobraževalnega in socialnega dela in povsod stal na strani z besedo in dejanjem. Njegova roka in njegovo srce sta bila odprta vedno, kadar je šlo za kako dobro, občekoristno stvar. Zato si je pridobil preč. gospod pri vseh, ki so ga poznali, mnogo spoštovanja in ljubezni, dasi je vžil mnogo bridkosti tekom svojega tukajšnjega delovanja. — Vsi, ki smo mu bili ves čas naklonjeni, mu kličemo: Bog naj Vam plača vse, kar ste nam dobrega storili, in Vam rosi v novem vinogradu mnogo svojega blagoslova!

n Shod Kmečke zveze v Šturiji. Na Mali Šmaren je imela vipavska »Kmečka zveza« shod v Šturiji. Ker je bil sklican shod kot javen, so kolovodje liberalne Narodne delavske organizacije sklicali vse svoje pristaše, povabili celo sodruge iz Trsta in Gorice, da bi ga prepričali. Res so prišli na shod, razgrajali so kakor znajo liberalci ter se kot svobodomiselci pregrešili proti svobodni zborovanju, vsled česar bodo imeli sedaj ti liberalci opraviti tudi s sodnijo. Ker ni bil shod sklican za te »kmete«, ga je predsednik župnik Kromar zaključil in sklical novega po § 2. v društveni dvorani, kjer so naši somišljeniki zborovali nemoteno. V dvorani sta poročala poslanca Perharc in dr. Žitnik. Na zborovanju, ki je trajalo nad dve uri, je dr. Žitnik poročal sledeče z ozirom na letošnjo slabo letino za odpis zemljiškega davka:

»Imamo poseben državni zakon z dne 12. julija 1896., št. 118., ki določa, kdaj se more zahtevati odpis zemljiš-

kega davka zaradi poškodbe po toči, povodnji, ognju, miših, trtni uši, strupeni rosi, plesnobi, črvu itd. Letos bo de sploh na Kranjskem vsled slabega vremena in raznih uim jako slaba letina. Trta je slabo rodila, krompir gnije, fižol je slabo uspel, črv pa je povsod napravil ogromno škodo. Kmetovalci tarnajo že sedaj in spomladi bode manjkalo živeža in semen. Zato naj bi županstva ali pa posestniki skupaj nanzanili škodo okrajnim glavarstvom s prošnjo, da se jim odpišejo ali znižajo zemljiški davki in izposlujejo državne podpore za potrebni živež, semena in umetna gnojila. Tudi deželni odbor daje umetna gnojila za polovično ceno, da se izboljšajo pašniki in travniki.

Končno je shod našim poslancem izrazil soglasno neomejeno zaupanje in naročil »Slovenskemu klubu« v državnem zboru, da ne odneha od svoje poti, dokler nam vlada ne dá naših pravic. Viharno odobravanje zborovalcev je pričalo, da so poslanca razumeli in uvideli njegovo veliko požrtvovalnost, ki jo izkazuje skoro vsakemu svojemu volivcu in nevolivcu neprestano. Predsednik Kromar je v mirnih, a krepkih besedah označil nastop liberalcev. Ne znajo prav nič. Izurjeni so le v drznem izzivanju in pretepanju. To je sad vzgoje, katero ti elementi uživajo v »narodno-delavski organizaciji«. Taki prizori več učijo, kot vsi govori v cerkvi in na shodih. — Našega ljudstva, ki je bolj zavedno in olikano kot marsikaki »inteligenti«, ne bodo nikdar preslepili tisti Tržačani, ki poznajo kulturno delo samo v vpitju in razbijanju shodov.

n št. Vid pri Vipavi. Naš telovadni odsek Orel priredi 25. t. m. s sodelovanjem Bogomile društveno veselico, pri kateri se vprizori zadnja A. Medvedova igra »Stari in mladi«. Kjer se je že igrala, povsod je ugajala gledalcem. Bogomile nam bodo pokazale, kako so izurjene v tamburanju. Pridite vsi iz sosednjih vasi, da bode videli, kaj znamo! Ne bo vam žal. Čisti dobiček je namenjen za nakup telovadnega orodja, zato se preplačila hvaležno sprejmejo.

n Podraga pri Vipavi. Precej časa je že preteklo, odkar ste zadnjič čitali v »Domoljubu« o naši vasi. V kotu smo, pa nočemo vsega obešati na veliki zvon. Tiho delo je veliko vredno. In delali smo! Letošnje leto smo priredili dve veselici. Eno 8. maja, pri kateri so se igrale tri igre: »Zamorec«, »V ječi« in »Dve teti«; drugo 17. julija v proslavo slovanskih bratov sv. Cirila in Metoda z dr. J. Krekovo igro »Tri sestre«. Obe ste se obnesli v vsakem oziru povoljno. Igralci so bili dobri in kažejo z vsakim nastopom večjo gotovost in izurjenost. Le s petjem ne pridemo naprej. Premalo pevcev je pri nas in pa premalo zanimanja. Najbolj je bil vesel blagajnik lepih kron, ki se zbirajo za društveni dom. Prostor za stavbo smo že kupili in počasi bomo napravljali material, da bi vsaj v par letih prišli do lastnega doma.

Dobre knjige

Zbirka ljudskih iger, 13. snopič. — »Katoliška Bukvarna« s to knjižico nadaljuje započeto delo, ki ima namen izobraževati naše ljudstvo s prirejanjem iger, ki imajo npravstveno čisto in realistično, versko ali romantično vsebino. Držimo se načela, da mora dobra igra gledalca zabavati in tudi vzgajati ter blažiti. — Naša izobraževalna društva in Marijine družbe, ki hočejo izpolnjevati svojo vzgojevalno nalogo, morajo izbirati to, kar je primerno za ljudstvo. Nalašč zbrane so zanje te igre. — Trinajsti snopič obsega troje lahko uprizorljivih iger s samoženskimi vlogami, in sicer: »Vestalka«, »Smrt Marije Device«, »Marijin otrok«. Cena knjižici 80 vin. — Dobe se tudi poprej izdani zvezki te zbirke, katerih vsebina je nanzanjena na ovitku 13. zvezka (razprodan je samo prvi zvezek).

Slomšek A. M. o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti. Cena 1 K. Nepozabni Slomšek, ki je s tako vneto nadaljeval delo slovanskih apostolov med Slovenci, je bil obenem poseben častilec teh svetnikov in je napisal o njih mnoga najkrasnejša gradiva, katera bo ta knjižica obvarovala pozabljenosti. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Skrivnost najdenke. Povest. S prav posebnim zanimanjem so čitali »Domoljubovi« bralci to povest, ko je izhajala v posameznih podlistkih v »Domoljubu«. Še z večjim zanimanjem pa jo bodo čitali naši bralci sedaj, ko je zbrana v knjižici, ki ima na čelu zelo zanimivo večbarvno sliko, ki predočuje pretresljiv prizor iz povesti. Smelo trdimo, da imamo Slovenci malo tako zanimivih povesti na razpolago. Če pričneš čitati povest, se zatopiš v njeno vsebino in jo ne moreš preje odložiti, dokler je nisi prečital do konca. Pa še vedno ti uhajajo misli nazaj na posamezne pretresljive — da naravnost ganljive — zapletljave v povesti, ki posega tako globoko v čustvovanje dveh zakonskih — med trdo kremenito, a nikakor ne brezsrčno moško naravo in plemenito ter požrtvovalno žensko dušo. V človeškem življenju dá večkrat malenkost — ja nesrečen slučaj — povod hudim nesporazumljenjem, ki se tako nepričakovano pojavijo med dvema ljubečima se srcema in edino trdna verska podlaga je zanesljiv pripomoček, da razžene temne oblake, ki pretijo ugonobiti tih družinsko srečo. — Knjižico »Skrivnost najdenke« so mnogi težko pričakovali, kar nam spričujejo obila nujna naročila; prvič smo jo malo prezgodaj naznanili, ker še ni bila dotiskana večbarvna slika na ovitku. Sedaj pa je knjižica na razpolago in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, pa tudi v »Knjigarni Ilirija« v Kranju. Cena 60 vin. za nevezan izvod.

Vezana knjižica pa velja 90 vin., po pošti 10 vin. več.

Moderno zdravstvo.

Namesto ricinovega olja, ki navaja k bljuvanju, vporabljajo mnogi zdravniki osobito pri daljšem bolehanju in ležanju v postelji naravno **Franc Jožef-ovo grenčico**. Klinične izkušnje potrjujejo, da se s to čisto, naravno rudninsko vodo že pri manjših količinah doseže zanesljiv in trajen učinek, ne da bi se sluznica dražila, in to še pri takih slučajih, kjer ne izdado več druga odvajalna sredstva.

Od lekarnarja, drogista ali prodajalca rudninskih voda naj se zahteva izrecno **Franc Jožef-ovo grenčico**; kjer ni na prodaj, naj se obrne naravnost na ravnateljstvo razpošiljevalnice **Franc Jožef-ovih vrelcev** v Budimpešti. 24

Rešitev uganke v 34. številki:

PRAH.

Pravilno je uganko rešilo 81 naročnikov. Nagrado sta dobila:

I. Matjas Briški, Köszeg Nr. 438. Ogrsko.

II. Antonija Nagelj, Smolenja vas 7, pošta Kandija-Rudolfovo.

Nagrada za oba: »Iz dnevnika malega poredneža«.

CLIMAX motorji napetja

Najnovejši obrač.
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
Dunaj XIK/6
Neiligenstädterstr. 83.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 7. septembra: 14, 84, 15, 70, 74.

Linc, 10. septembra: 8, 6, 10, 18, 23.

Trst, 10. septembra: 49, 72, 43, 47, 86.

Fani Komar

(oblastveno koncesijonirani učni zavod)

Ljubljana, Pred Skofijo št. 21

poučuje v krojnem risanju in praktičnem izdelovanju oblek. 1144

Majhno posestvo je na prodaj

pri novem premogokopu v Gornji vasi. Cena posestvu 4200 K. Več pove lastnik **Franc Kristof, Sajenice št. 2, p. Mirna. Dolensko.** 2636

Črevljarskega pomočnika

sprejme takoj **Lukek Franc, Št. Rupert, Dolenj.** Traino delo, plača po dogovoru. 2644

**Pljučne
bolezni**
kašelj, kataré,
oslovski kašelj,
influenca
zdravijo zdravniki z
SIROLIN
„ROCHE“

Kdo naj vživa Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na dolgotrajnem kašlju. Kajti boljše je bolezní odvrniti, kot pa iste ozdravljati.
2. Osebe s kroničnim bronchial-katarom, ki se ozdravljajo s Sirolinom.
3. Asthmatici, ki se bistveno zboljšajo z Sirolinom. 75
4. Skrofulozni otroci z bezgavkami, katarom na očesih in v nosu itd., pri katerih Sirolin zelo uspešno vpliva na celoten razvoj.

Zahteva naj se izrecno Sirolin izvorni zavoj „Roche“ in zavrne odločno ponarejanja in takozvana nadomestila (Zdravniški predpis).

F. Hoffmann-La Roche & Co.,
Basel (Svica) Grenzach (Baden).

Zupanstvo v Škocijanu

pri Mokronogu na Dolenjskem razpisuje do 15. oktobra t. l. 2642

mesto okrajne babice

Plača in drugo po dogovoru pri tem zupanstvu.

Malo posestvo z vsemi gospodar. poslopji, sadnim vrtom, njivami in travnikom, pol ure od Ljubljane pri vel. cesti, pripravno za živinorejo in mlekarstvo, se proda. Fran Golob, Barje št. 53, Izanska cesta, Ljubljana.

Denar prihrani

taisti, ki o potrebi vporabnih reči in daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 8000 slikami, kateri se pošlje

vsakomur
zastonj in franko.

C. in kr. dvorni založnik
Jan Konrad
Brux št. 1405 (Češko).

Ne zamudite

pred nakupom vporabnih predmetov in daril vseh vrst zahtevati moj glavni cenik s 3000 slikami ki se pošlje vsakomur zastonj in franko in v katerem dobi vsak kaj primernega.

C. in kr. dvorni založnik
Jan Konrad
Brux št. 1408 (Češko).

Snovi za mošt!

popolno nadomestilo za jabolka in hruške za izdelovanje in izboljšanje mošta razpošilja proti povzetju

C. F. Schubert **imej. Karl Scholz**
Gradec, Murplatz 10. 2595
Centka in navdilo na zahteva zastonj! Pazite na c. kr. orla moje (vrčke)

Suhe gobe!

lepe bele (jurje) kupi po dobri ceni

C. F. Schubert Gradec, Murplatz 10-12.
2596 (Vzorec je vposlati.) 3-1

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Škodovati

Vam ne more, ako piše je takoj po nove vzorce od binga za ženske in moške obleke katere Vam pošlje proti vrnitvi franko narodna veletrgovska hiša 1566

R. Stermecki v Celju.

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo samo z imenom

Schicht

in z znamko „Jelen“.

